

neb obce, jakož i náhradních nároků ze správy majetků, které jsou pod soudní péčí, a to zajištění zástavou. Jde tedy jediné o zajištění nároků. Avšak patronát jest soubor oprávnění a nároků, vztahujících se ke kostelu nebo k nižšímu církevnímu obročí, a tvoří jednotný a nerozlučný soubor práv a závazků, jež se nedají z celkového poměru vyjmouti a osamotniti (rozh. č. 1849 Sb. n. s.). Takový nerozlučný soubor obapolných práv a závazků, s nimiž jsou spojeny dalekosáhlé následky jak pro kostel a církevní obročí (živení zchudlého patrona), tak pro patrona (stavební břemeno, opatřování kostelních potřeb a poskytování deputátů), § 38, písm. c), knih. zák. na mysli nemá a nelze to z jeho doslovu dovoditi, a lze proto patronát do zemských desk zapsati buďto na základě soukromé listiny podle § 32 knih. zák., nebo na základě veřejné listiny podle § 33 lit. a) knih. zák., v obou případech musila by však listina ta obsahovati výslovné prohlášení toho, jehož právo se má omeziti, zatížiti nebo zrušiti (§§ 26, 33, písm. a), 32, písm. b), knih. zák.), nebo cestou exekuční na základě exekučního titulu (§ 33, písm. b), d), knih. zák.), nikoli však na pouhé oznámení a žádost okresního úřadu anebo na pouhou žádost finanční prokuratury.

Čís. 16868.

Vlastník motorového vozidla, který sám nahradil osobám poškozeným při střetnutí jeho motorového vozidla s jiným motorovým vozidlem celou škodu, jest oprávněn ve sporu, v němž se domáhá vlastník druhého motorového vozidla na něm a na jeho řidiči náhrady jemu vzniklé škody, namítati k započtení onu část náhrady vyplacené třetím osobám, která odpovídá vzájemnému poměru zavinění řidičů obou motorových vozidel na srážce.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1938, Rv I 1239/37.)

Proti žalobě, kterou se žalobce, jenž řídil svůj osobní automobil a utrpěl škodu při srážce svého automobilu s autobusem žalované společnosti, domáhá na žalovaných (společnosti jako vlastníci autobusu a řidiči autobusu) náhrady škody, přednesli žalovaní, že žalobce sám zavinil po případě spoluzavinil utrpěnou škodu, a dále namítla žalovaná společnost k započtení vzájemnou pohledávku, ježto nahradila osobám poškozeným v autobusu škodu, která jim vznikla při uvedené srážce motorových vozidel. Soud první stolice dospěl k názoru, že srážku vozidel spoluzavinili stejným dílem žalobce i žalovaný řidič autobusu spoluzalované společnosti, uznal celý žalobní nárok a vzájemnou pohledávku namítanou k započtení polovicí důvodem po právu, a to zažalovaný nárok částkou 15.860 Kč 35 h a vzájemnou pohledávku žalované společnosti částku 9.208 Kč 10 h, takže odsoudil žalované, aby solidárně zaplatili žalobci 6.625 Kč 25 h s přísl., jinak žalobu za-

mítl. O d v o l a c í s o u d vycházejí z téhož poměru zavinění jako soud první instance, uznal zažalovaný nárok částkou 13.460 Kč 35 h po právu a vzájemnou pohledávku namítanou k započtení toliko částkou 6.128 Kč 70 h, takže žalovaní byli uznáni povinnými zaplatiti žalobci rukou společnou a nedílnou 7.321 Kč 65 h s přísl., jinak žalobu zamítl, a uvedl v otázce, o níž tu jde, v d ů v o d e h: Odvolání jest oprávněno co do vzájemné pohledávky namítané žalovanou společností k započtení. Žalobce vytýká, že oné pohledávky jest oprávněna domáhati se toliko žalovaná společnost. Za škodu způsobenou cestujícím dopravovaným autobusem jsou podle § 1 autom. zák. odpovědni žalobce a žalovaní rukou společnou a nedílnou. Škodu tu nahradila žalovaná společnost. Má tudíž jen ona postih proti žalobci a žalovanému řidiči. Odvolateli jest dáti za pravdu. Podle § 896 obč. zák. je spoludlužník zavázaný rukou nedílnou, který zaplatil celý dluh ze svého, oprávněn i bez postupu práva žádati na ostatních náhradu, a to, není-li mezi nimi jiného zvláštního poměru, rovným dílem. Jakmile jeden ze spoludlužníků solidárně zavázaných vyrovnal pohledávku, třeba jen částečně, zaniká závazek do té částky i pro ostatní dlužníky. První soud zjistil, že žalovaná společnost nahradila osobám dopravovaným v autobusu škodu v částce 18.416 Kč 20 h. Podle toho může jen žalovaná společnost namítati proti zažalované pohledávce k započtení jednu třetinu, t. j. 6.138 Kč 70 h. Bylo proto i v té příčině žalobcovu odvolání vyhověno. K tomu se připomíná, že přesto, že k námitce započtení vzájemné pohledávky jest oprávněna jen žalovaná společnost, přísluší žalobci zažalovaná pohledávka proti oběma žalovaným částkou sníženou o 6.138 Kč 70 h, poněvadž závazek žalovaných je solidární a placením jednoho dlužníka zaniká i pohledávka druhého dlužníka.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl žalobcovu dovolání, kdežto na dovolání žalovaných, pokud jím byl napaden rozsudek odvolacího soudu, uznal žalované povinnými zaplatiti žalobci rukou společnou a nedílnou 4.252 Kč 25 h s přísl., kdežto další žalobní žádost zamítl, a uvedl v otázce v právní větě vytčené v

d ů v o d e h:

Dovolání žalovaných se domáhá, uplatňujíc dovolací důvod č. 4 503 c. ř. s., jen výroku, aby byla její vzájemná pohledávka započtena s žalobní pohledávkou částkou 9.208 Kč 10 h místo částkou 6.138 Kč 70 h odvolacím soudem k započtení uznanou.

Jde o určení podílu, v jakém má žalobce hraditi část škody, činící podle nenapadeného zjištění odvolacího soudu 18.416 Kč 20 h, kterou zaplatila žalovaná společnost jako majitelka a provozovatelka autobusu osobám při nehodě poškozeným, za kterou odpovídají žalobce a oba žalovaní.

S dovolateli jest souhlasiti v tom, že odvolací soud nesprávně tu užil ustanovení § 896 obč. zák., uznal-li, že za pohledávku v uvedené

výši 18.416 Kč 20 h, která je namítána žalovanou společností, jež ji zaplatila, ručí všichni podle § 3 autom. zák. zavázání, tedy žalobce, řidič autobusu a společnost jako majitelka po jedné třetině (6.138 Kč 70 h) a přiznal-li proto odvolací soud jen tuto částku žalované společnosti k započtení — když žalovaný řidič námitku započtení neučinil.

Jest ovšem správné, že v poměru k poškozeným jde u dotčené pohledávky o solidární závazek všech tří uvedených osob zaplatiti uvedenou škodu poškozeným osobám, jak plyne z ustanovení § 3, odst. 4, autom. zák. To však samo o sobě není důvodem, aby i vzájemný rozvrhový postih mezi zavázanými byl upraven podle § 896 obč. zák. Neboť přípustnost rovnodílného postihu tam uvedeného je řečeným zákonným ustanovením učiněna závislou na tom, že »není mezi nimi (zavázanými) zvláštního poměru«. K takovému omezení použitelnosti předpisu § 896 obč. zák. pro rovnodílné rozdělování odvolací soud nepřihlížel, ač takový zvláštní poměr tu jest. Neboť nelze přehlížeti, že odpovědnost žalobce a žalovaného řidiče má v souzeném případě svůj základ v tom, že oba mají na nehodě vinu, kdežto odpovědnost žalované společnosti proti poškozenému se zakládá na předpisech §§ 1 a 8 autom. zák. Ve vnitřním poměru mezi uvedenými odpovědnými osobami není důvodu, aby se na žalovaného řidiče a na žalovanou společnost při rozvrhovém postihu uvaloval větší podíl, totiž na každého $\frac{1}{3}$, než jaký odpovídá vzájemnému poměru mezi zaviněním řidiče obou vozidel, podle kterého i na žalobce připadá $\frac{1}{2}$. Nelze proto než podle zvláštního poměru, který tu je, podle toho, co uvedeno, rozdělit žalovanou společnost jako náhradu škody zapravenou částku 18.416 Kč 20 h tak, že každý vinník, tedy žalobce a žalovaný řidič ji mají hraditi jednou polovicí a že ručení žalované společnosti, která celou škodu zaplatila, zůstane omezeno ve vnitřním poměru mezi odpovědnými osobami na tu část škody, která připadá na jejího řidiče. Připadá-li tudíž v souzeném případě po částkách 9.208 Kč 10 h na žalobce i na žalovaného řidiče, když nelze zjistiti, že by snad žalobce nebo řidič autobusu zavinili určité škody anebo jednotnou škodu nikoliv ve stejném poměru (§ 1302 obč. zák.), je žalovaná majitelka autobusu oprávněna namítati žalobci k započtení ze zaplacené škody částku 9.208 Kč 10 h, připadající na něj jako povinného k náhradě.

Bylo proto uznati, že vzájemná pohledávka namítaná proti žalobní pohledávce je po právu polovicí částky 18.416 Kč 20 h, tedy částkou 9.208 Kč 10 h, a bylo dovolání žalovaných vyhověti.

Čís. 16869.

Nejde-li o kontokorent podle čl. 291 obch. zák., nýbrž jen o obyčejný běžný účet, lze užiti ustanovení § 1416 obč. zák.

Dokud věřitel několika pohledávek konané platby nezúčtoval, může s dlužníkem i po konání plateb umluviti určitý způsob zúčtování.